Cauza nr. 2-24053721-08-2-17052024-1 (2-101/2024)

H O T Ă R Î R E
ÎN NUMELE LEGII

27 noiembrie 2024 sat. Varnița

Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender
În componența:
Președintelui de ședință,
Judecător Aurelia Plești
Grefier Romina Pleșcan
Interpret Alexandra Haritonova

Cu participarea:
Reclamantei Baltag Raisa
Reprezentantul reclamantei, avocatul Lilia Trohin, împuternicită prin mandatul seria MA nr. 2090082 din 07.03.2024
În lipsa:
Pîrîtului Baltag Oleg, citat legal
Reprezentantului Agenției Teritoriale de Asistență Socială Sud-Est,
prin intermediul Structurii Teritoriale de Asistență Socială Anenii Noi, citat legal
Reprezentantului Direcției Generale pentru sănătate și asistență socială a UTA Găgăuzia, citat legal

Examinînd în ședință publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată Baltag Raisa către Baltag Oleg privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată,-

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 17 mai 2024 avocatul Lilia Trohin în interesele reclamantei Raisa Baltag s-a adresat în Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender cu cerere de chemare în judecată către Oleg Baltag cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului

copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii avocatul în interesele reclamantei a indicat că la data de 12 decembrie 2015 a fost încheiată căsătoria între Baltag Raisa și Baltag Oleg înregistrată de către OSC Bender, sub nr. 558. Din căsătorie soții Baltag au doi copii minori *****, născut la ***** și ***** născută la *****. După naşterea copiilor, pârâtul Baltag Oleg şi-a schimbat comportamentul faţă de reclamantă, a devenit gelos, posesiv şi nu mai doreşte să o respecte ca soţie. Relaţiile de căsătorie între soţi au încetat de facto de mai mult timp, gospodărie comună nu duc, fiecare dintre soţi are o viaţă separată. Pârâtul manifestă un comportament lipsit de respect, iar starea creată a devenit insuportabilă. De asemenea, reclamanta consideră că viaţa în comun cu pârâtul a eşuat şi nu este necesar să le fie acordat un termen de împăcare, deoarece nu mai este cu putinţă de a păstra familia, toate discuţiile se termină cu certuri şi reproşuri. Incompatibilitatea caracterelor precum şi viziunile diferite în ceea ce priveşte menţinerea familiei, principiile de viaţă diferite au dus la destrămarea căsniciei. Astfel, reclamanta consideră că convieţuirea soţilor în continuare şi păstrarea familiei este imposibilă, în relaţiile dintre reclamantă şi pârât nu se mai respectă principiile fundamentale de menţinere a relaţiilor de familie, mai cu seamă cele de sprijin reciproc, soluţionare pe cale amiabilă a problemelor familiale, egalitate în drepturi a soţilor, fidelitate conjugală, motiv din care viaţa conjugală dintre reclamantă şi pârât a devenit insuportabilă, epuizându-se orice speranţă întru restabilirea bunei armonii în familie. În virtutea celor menţionate, reclamanta a decis să iniţieze procesul de desfacerea a căsătoriei sale cu pârâtul. A fost expediată notificare prin care s-a propus pârâtului desfacerea căsătoriei la Oficiul Stare Civilă pe cale amiabilă şi încasarea pensiei de întreţinere, însă ultimul refuză cu vehemență să se prezinte, iar din aceste considerente desfacerea acesteia poate avea loc doar prin intermediul instanţei de judecată.

La fel, menţionează că de îngrijirea copiilor minori ***** şi *****, se ocupă reclamanta Baltag Raisa, mama acestora. Din considerentele elucidate mai sus şi întru dezvoltarea normală a copilului, coabitarea într-un mediu benefic, de altfel ca şi întru respectarea intereselor legale a copiilor minori, consideră că copiii minori trebuie să rămână să locuiască cu mama acestora Baltag Raisa.

Totodată specifică reprezentantul reclamantei în cerere că pârâtul, de mai mult timp, nu acordă ajutor material, nu contribuie la creşterea şi educaţia copiilor într-un mod normal, nu procură cele necesare şi, neavând responsabilitate faţă de proprii săi copii, ocazional şi doar la multe insistenţe din partea reclamantei, acordă sume neînsemnate pentru copii. Astfel, reclamanta este nevoită să întreţină de una singură copiii, ceea ce este foarte greu, deoarece copiii necesită o îngrijire specială, hrană, control medical lunar, îmbrăcăminte. Având în vedere faptul că, pârâtul are venituri neregulate, consideră că acesta urmează să

achite o pensie alimentară în mărime fixă de a câte 5.000 lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului de către copii, deoarece nivelul de trai decent anterior avut, al copiilor pe perioada căsătoriei soţilor, stabileşte că anume această sumă ar satisface pe deplin cerinţele de întreţinere a copiilor. Atrage atenţia că stabilirea pensiei de întreţinere în cuantum de a câte 5.000 lei lunar pentru fiecare copil este necesară pentru asigurarea unui loc de trai ce include achitarea serviciilor comunale, impozitul anual pentru bunul imobil, întreţinerea bunului imobil etc; pregătiri şcolare anuale şi semestriale ce implică costuri financiare pentru lecţii suplimentare, activităţi şcolare, rechizite, cărţi, caiete etc; asistenţa medicală copiilor ce implică consultaţiile medicale, analizele medicale, tratamentele administrate şi medicamentele procurate etc; asigurarea cu hrană, întreţinerea materială ce implică procurarea hainelor, jucăriilor, necesităţile vitale. Dat fiind faptul că copiii minori se află în grija exclusivă a reclamantei, cheltuielile privind întreţinerea acestora nu se limitează doar la alimentaţie şi vestimentaţie, ci şi la implicarea copiilor în activităţi şcolare, activităţi extraşcolare care sunt benefice dezvoltării în plan social, profesional şi cultural, consultaţii medicale, etc.

Solicită admiterea cererii de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei încheiate Baltag Raisa și Baltag Oleg, la data de 12 decembrie 2015, înregistrată de către OSC Bender sub nr. 558. Stabilirea domiciliului copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, cu mama acestora Baltag Raisa. Încasarea de la Baltag Oleg în beneficiul reclamantei Baltag Raisa a pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de câte 5.000 lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului de către copii. Încasarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată.

3. Pe 17 mai 2024 cauza a fost repartizată, în mod automat-aleatoriu, prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, Judecătorului Aurelia Pleșca.

4. Prin încheierea din 21 mai 2024 s-a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată, fiind fixată ședința de judecată cu citarea părților la proces.

5. **Reclamanta Baltag Raisa** în ședința de judecată a susținut motivele de drept și de fapt indicate în cererea de chemare în judecată. A declarata că a divorțat cu pârâtul, deoarece el consumă droguri, ceea ce îi pune în pericol. A aflat de la învățătoarea fiicei că fiica merge la școală neîngrijită, deoarece bunica e bolnavă, iar pârâtul nu este angajat. Consideră că suma de 10.000 de lei pentru ambii copii lunar, este suficientă, deoarece în perioada de când ei se află la bunica, a trimis 2.300 lire sterline. Consideră că pârâtul nu va avea posibilitate să le achite așa sumă. Și-a cumpărat apartament în or. ***** și vrea ca copiii să locuiască cu ea.

6. **Reprezentantul reclamantei Baltag Raisa, avocatul Trohin Lilia** în ședința de judecată a susținut motivele de drept și de fapt indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat desfacerea căsătoriei între părți, determinarea domiciliului copiilor minori cu

reclamanta și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 5.000 de lei pentru fiecare copil și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat și taxa de timbru.

7. **Pârâtul Baltag Oleg**, fiind citat legal despre data, ora și locul ședinței de judecată din 17 iulie 2024, nu s-a prezentat, nu a solicitat amânarea ședinței de judecată sau examinarea cauzei în absența sa. Totodată, pentru ședințele de judecată din 4 septembrie 2024 și 27 noiembrie 2024 în adresa instanței a parvenit corespondența, cu inscripția pe cotorul poștal anexat la plic ca „nereclamat" și respectiv „plecat". Prin urmare, ținând cont de faptul că pârâtul nu s-a prezentat, nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa sau amânarea ședinței de judecată, conform prevederilor art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia. Reieșind din cele menționate, instanța atestă executarea procedurii de citare legală a pârâtului și nu a constatat careva ingerințe în drepturile acestuia prin examinarea cauzei în lipsa lui.

Mai mult decât atât, în cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantei a confirmat pe propria răspundere că, a fost contactată telefonic de către mama pârâtului, care s-a interesat despre motivul adresării cu prezenta cerere în instanța de judecată.

Astfel, instanța de judecată, în vederea netergiversării examinării cauzei, ținând cont de faptul că obiectul litigiului îl reprezintă desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, reieșind din interesul primordial al copiilor minori, a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtului.

8. **Reprezentantul Agenției Teritoriale de Asistență Socială Sud-Est**, prin intermediul Structurii Teritoriale de Asistență Socială Anenii Noi, în ședința de judecată nu s-a prezentat, solicitând prin cerere adresată instanței la data de 16 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice a instanței, examinarea cauzei în lipsa sa.

9. Totodată, la aceeași dată a prezentat un aviz în motivarea căruia a indicat că conform prevederilor art. 290 - 291 Cod de procedură civilă, art. 73 Codul familiei şi nota informativă nr. 196 din 19 august 2024, eliberată de primăria satului Varnița, r-nul Anenii Noi, comunică despre imposibilitatea de participare ca autoritate tutelară teritorială în examinarea cauzei civile, deoarece atât reclamanta cât și pârâtul, nu locuiesc pe teritoriul raionul Anenii Noi, fiind imposibilă examinarea condiţiilor de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educaţia copilului şi să prezinte instanţei judecătoreşti avizul respectiv. Pentru a nu admite încălcarea legislaţiei în vigoare, Agenţia Teritorială de Asistenţă Socială Sud Est prin intermediul Structurii Teritoriale de Asistenţă Socială Anenii Noi nu se va expune pe cazul dat şi nu va elibera Aviz-concluzie cu privire la determinarea domiciliului copilului. Solicită respectuos examinarea cauzei civile, ţinând cont în exclusivitate de interesul superior al copilului.

10. **Reprezentantului Direcției Generale pentru sănătate și asistență socială a UTA Găgăuzia**, în ședința de judecată nu s-a prezentat, solicitând prin cerere adresată instanței la 26 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice a instanței, examinarea cauzei în lipsa sa.
11. Totodată a informat că sunt în imposibilitatea de a prezenta raportul/concluzia la caz, deoarece s-a stabilit că pe adresa indicată în cererea de chemare în judecată satul ***** Baltag Raisa nu locuiește, fiind doar înregistrată la domiciliu, iar la moment se află peste hotarele Republicii Moldova. La fel, se indică că copii minori locuiesc cu bunica pe linie paternă, adică nu pe adresa indicată în cererea de chemare în judecată.

<u>Aprecierea instanței:</u>

12. Ascultând explicațiile părților participante în ședința de judecată, studiind materialele dosarului și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.
13. În ședința de judecată s-a stabilit că părțile Baltag Raisa și Baltag Oleg au înregistrat căsătoria la data de 12 decembrie 2015 în OSC *****, căsătoria fiind trecută în Registrul de stare civilă sub nr. 558. În acest sens la data de 5 martie 2024 a fost eliberat certificatul de căsătorie(duplicat) seria și numărul *****. (f. d. 8);
14. La fel, în ședința de judecată s-a stabilit că din căsătoria dată, la data de ***** în municipiul *****, Republica Moldova, s-a născut copilul minor *****, nașterea fiind trecută în Registrul de stare civilă sub nr. 1015 la data de 22 decembrie 2010 de către OSC *****. Astfel, la data de 5 martie 2024 a fost eliberat certificatul de naștere (duplicat) seria și numărul *****. (f. d. 10);
15. Totodată s-a stabilit că din căsătoria dată, la data de ***** în municipiul *****, Republica Moldova, s-a născut copilul minor *****, nașterea fiind trecută în Registrul de stare civilă sub nr. 331 la data de 1 iulie 2017 de către OSC *****. Astfel, la data de 5 martie 2024 a fost eliberat certificatul de naștere (duplicat) seria și numărul *****. (f. d. 11);
16. S-a mai stabilit că părțile nu mai formează o familie, locuiesc separat, gospodărie comună nu duc, tentative de împăcare nu întreprind.
17. Potrivit art. 2 alin. (3) Codul familiei, relaţiile familiale sunt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, fidelitate conjugală, prioritate a educaţiei copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor

inapţi de muncă ai familiei, soluţionare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relaţiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.

18. Conform prevederilor art. 16 alin. (4) din Codul familiei stabilește că relațiile dintre soți se bazează pe stimă şi ajutor reciproc, pe obligații comune de întreţinere a familiei, de îngrijire şi educaţie a copiilor.

19. Instanța constată că aceste principii de fapt nu mai sunt prezente în familia înregistrată, părțile nu întreţin relații reciproce, nu-şi acordă sprijin reciproc moral şi material, nu pot soluționa de comun acord problemele cotidiene, căsătoria poartă un caracter formal.

20. În conformitate cu art. 33 alin. (2) Codul familiei căsătoria poate înceta prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

21. În conformitate cu art. 35 Codul familiei în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (1) şi (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (4) şi (5) şi la art. 37 – pe cale judecătorească, iar în condiţiile prevăzute la art. 41 şi 42 din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială – de către notar.

22. În conformitate cu art. 37 alin. (3) Codul familiei, instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sunt imposibile.

23. În acest sens, instanța în şedinţa de judecată a constatat cu certitudine că de o perioadă îndelungată, părţile nu locuiesc împreună. Nici reclamanta și nici pârâtul nu au solicitat termen de împăcare. Părțile la proces nu duc gospodărie în comun iar menținerea familiei este imposibilă. Relațiile familiale s-au destrămat şi nu mai pot fi restabilite.

24. În cadrul ședinței de judecată reclamanta Baltag Raisa a susținut cererea cu privire la desfacerea căsătoriei, iar pârâtul, deși nu s-a prezentat a cunoscut despre aflarea pe rol a cererii de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei, însă nu a solicitat termen de împăcare.

25. Astfel, din considerentele menţionate, instanţa de judecată ajunge la concluzia că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sunt imposibile, din care motiv căsătoria urmează a fi desfăcută.

26. Ținând cont de faptul că reclamanta Baltag Raisa a achitat taxa de stat la înaintarea cererii în judecată, instanța de judecată în temeiul pct. 2.2.2. din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023, (în vigoare 01.01.2024), consideră necesar, de a încasa integral taxa în bugetul statului la eliberarea certificatului de divorț, în mărime de

500 %, ce constituie 250 lei, de la pârâtul Baltag Oleg, scutind reclamanta Baltag Raisa de cheltuieli la plata taxei de stat.

27. În acest sens instanța de judecată reține că la data de 18 martie 2024 reclamanta s-a adresat pârâtului Baltag Oleg cu propunere de a desface căsătoria pe cale extrajudiciară, însă acesta nu a recepționat notificarea. (f. d. 12-13);

28. Potrivit art. 38 alin. (1) și (2) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soţi, sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

29. În conformitate cu art. 51 alin. (2) și (3) din Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

30. În conformitate cu prevederile art. 63 alin. (1), (2) - (5) Codul familiei, în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial. În cazul în care lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent. În cazul indicat la alin. (4), părintele care locuieşte separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în consideraţie vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care

locuieşte separat, frecventarea studiilor/participarea la activităţi extrașcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.

31. În ședința de judecată s-a constatat că, din momentul în care reclamanta și pârâtul nu mai locuiesc împreună, copii minori comuni trăiesc cu bunica paternă.

32. La fel, s-a stabilit că reclamanta Baltag Raisa are înregistrare la domiciliu pe adresa r-nul *****, sat. *****, unde dispune de condiții bune de trai, piese de mobilier necesare, electrocasnice și jucării pentru copii.

33. Astfel, instanța a stabilit că reclamanta dispune de condiții adecvate pentru a asigura un trai decent copiilor, precum și pentru a garanta dezvoltarea normală a acestora.

34. La fel, instanța de judecată a stabilit că, deși pârâtul cunoaște despre aflarea pe rol a cererii de chemare în judecată cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, acesta nu a formulat obiecții în acest sens, nu a solicitata determinarea domiciliului copiilor minori cu el.

35. Prin urmare, din considerentele menționate, având în vedere interesul superior al copiilor minori, constând în asigurarea unei creșteri, educări și dezvoltări normale, instanța de judecată ajunge la concluzia de a determina domiciliul copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, cu mama acestora, Baltag Raisa.

36. În conformitate cu prevederile art. 64 Codul familiei, părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. Părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. La stabilirea programului de întrevederi se ţine cont de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, de vârsta copilului şi frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare de către acesta, de calităţile morale ale părinţilor, de relaţiile dintre copil şi fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat de copil, astfel încât drepturile părinteşti să fie exercitate într-un mod echitabil. În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuieşte separat de copil îşi păstrează dreptul de a vizita copilul conform programului de întrevederi. În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din ţară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace, precum şi posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte. În cazul nerespectării hotărârii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească,

ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta. Părinţii care locuiesc separat de copil au dreptul de a primi informaţiile ce se referă la copilul lor de la toate instituţiile educative, curative, de asistenţă socială etc. Comunicarea informaţiei poate fi refuzată dacă comportamentul părintelui prezintă pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului. Acest refuz poate fi atacat în instanţa judecătorească.

37. Constituţia Republicii Moldova în art. 48 alin. (2) garantează dreptul copilului de a fi crescut, educat și instruit de ambii părinţi.

38. În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023, (în vigoare 21.12.2023), copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

39. Conform prevederilor art. 52 alin. (2) din Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

40. Reieșind din prevederile art. 58 alin. (1) din Codul familiei urmează că părinţii au drepturi şi obligaţiuni egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

41. În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) și (2) Codul familiei, părinţii au dreptul şi sunt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

42. Reieșind din prevederile art. 62 Codul familiei drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului. Metodele de educaţie a copilului, alese de părinţi, vor exclude comportamentul abuziv, insultele şi maltratările de orice fel, discriminarea, violenţa psihică şi fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acţiuni criminale, iniţierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanţelor stupefiante şi psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerşitul şi alte acte ilicite. Toate problemele privind educaţia şi instruirea copilului se soluţionează de către părinţi de comun acord, ţinîndu-se cont de interesele şi de părerea copilului. Părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului.

43. Instanța de judecată consideră că participarea pârâtului Baltag Oleg la întreținerea și educarea copiilor minori este necesară și obligatorie. Copiii minori urmează în mod obligatoriu să primească căldura părintească, dragostea, afecțiunea ambilor părinți.
44. De asemenea, instanța de judecată menționează că părintele la care nu s-a stabilit domiciliul copilului (în speță – pârâtul) păstrează dreptul de a avea legături personale cu acesta, precum și de a veghea și participa la creșterea, educarea și dezvoltarea lui. În acest sens, părintele care locuiește împreună cu copilul (în speță – reclamanta) nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.
45. În atare circumstanțe, reclamanta Baltag Raisa, cu care este determinat domiciliul copiilor minori, este obligată să nu împiedice contactul dintre copiii minori cu celălalt părinte, pârâtul Baltag Oleg.
46. În conformitate cu prevederile art. 74 alin. (1) Codul familiei părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.
47. În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (1) Codul familiei pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii.
48. În conformitate cu prevederile art. 76 Codul familiei în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.
49. În ședința de judecată s-a constat, din cele declarate de reclamantă, că pârâtul Baltag Oleg nu este angajat oficial în câmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova, astfel reclamanta neavând posibilitatea de a prezenta date oficiale cu privire la sursa veniturilor acestuia.
50. Conform informațiilor plasate pe site-ul oficial al Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existenţă în semestrul I al anului 2024, a constituit suma de 3222,9 lei pentru copii cu vârsta cuprinsă între un 7 și 17 ani.

51. În acest sens, instanța notează că la data depunerii cererii de chemare în judecată fiul minor al părților avea vârsta de *****, iar fiica minoră a părților avea vârsta de *****.
52. Totodată, instanța reține faptul că cheltuielile pentru întreținerea unui copil minor, au crescut considerabil, iar valoarea minimului de existență stabilit de Biroul Național de Statistică, indicat mai sus, nu acoperă nici pe departe cheltuielile reale efectuate de părinți în legătură cu întreținerea copiilor de această vârstă.
53. Cu toate acestea instanța de judecată apreciază suma de 5000 lei lunar pentru fiecare copil solicitată de partea reclamantă cu titlu de plată a pensiei pentru întreținerea lunară a copiilor minori este una exagerată, având în vedere că potrivit legislației, ambii părțînți au obligația să întrețină copiii minori.
54. Instanța de judecată consideră necesar și oportun de a încasa din contul pârâtului Baltag Oleg în beneficiul reclamante Baltag Raisa, pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la ***** în sumă bănească fixă în mărime de 2500 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în judecată, 17 mai 2024 și până la atingerea de către copii a majoratului.
55. Valoarea acestei sume este în deplină corespundere cu cerințele actuale ale copiilor minori, cu atât mai mult cu cât reclamanta în ședința de judecată a declarat că pârâtul nu va avea posibilitate să achite suma de 10000 lei lunar pentru ambii copii.
56. Instanța de judecată apreciază că suma de 2500 lei lunar pentru fiecare copil este una rezonabilă, sumă pe care pârâtul va avea posibilitate să o achite.
57. În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că situația materială în familia unde cresc copiii minori este dezavantajoasă. Reclamanta Baltag Raisa nu este angajată în câmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova, lucrând periodic peste hotarele țării, astfel, nu este în stare să acopere singură toate cheltuielile suportate la întreținerea copiilor minori.
58. Conform art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți din căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.
59. În același sens, articolul 11 alin. (1) și (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30.11.2023, (în vigoare 21.12.2023), copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Părinţilor sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiţii de viaţă pentru creşterea şi dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.
60. Articolul 18 al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, prevede obligativitatea statelor părți cu privire la asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii

părinți poartă o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților, care trebuie să se conducă, înainte de orice, de interesul superior al copilului.

61. Instanța de judecată menționează că întreţinerea unui copil nu presupune doar asigurarea materială a acestuia, ci şi educarea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială, tratarea lui în caz de îmbolnăvire (tratarea în acest caz nu presupune doar procurarea medicamentelor), ceea ce implică cheltuieli suplimentare, eforturi şi stres din partea părintelui căruia i-a fost lăsat spre domiciliere şi îngrijire copilul.

62. Potrivit art. 2 din Legea nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății şi pentru susţinerea viabilității omului.

63. Astfel, din reglementările legale menționate reiese că ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

64. Instanța atestă că, dezvoltarea, creșterea și educarea copiilor sunt obligațiunile stricte ale părinților. Într-o societate democratică interesele copiilor sunt primordiale.

65. Părților li se explică prevederile art. 110 Codul familiei, conform căruia, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

66. Instanța de judecată explică părților la proces că, potrivit prevederilor art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, urmează a fi executate imediat ordonanţa sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata pensiei de întreţinere.

67. În conformitate cu art. 87 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreținere.

68. Potrivit pct. 1. 1. 2. din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023, (în vigoare 01.01.2024), se scutesc de plata taxei de stat reclamanții în acţiunile privind încasarea pensiei de întreţinere.

69. În conformitate cu prevederile art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

70. Astfel, taxa de stat în sumă de 2449,96 lei pentru capătul de cerere cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, de plata căreia reclamanta Baltag

Raisa este scutită prin lege, instanța de judecată consideră necesar de a o încasa de la pârâtul Baltag Oleg, deoarece acesta este debitorul pensiei de întreținere.

71. Atât prin cererea de chemare în judecată cât și în cadrul ședinței de judecată partea reclamantă a solicitat încasarea din contul părții pârâte a taxei de stat în sumă de 700 lei și taxei de timbru în sumă de 200 lei.

72. Conform art. 82 Cod de procedură civilă cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

73. Articolul 90 lit. i) și l) Cod de procedură civilă stipulează că din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică și alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

74. Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

75. În acest sens, instanța de judecată reține că, reclamanta a achitat în beneficiul statului cheltuielile legate de plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori în sumă totală de 700 lei, fapt dovedit prin ordinul de încasare a numerarului nr. ***** din 14 mai 2024 și cheltuieli legate de plata taxei de timbru în sumă de 200 lei, fapt dovedit prin ordinul de încasare a numerarului nr. ***** din 14 mai 2024. (f.d.1-2);

76. Astfel, reieşind din normele legale citate, din faptul că acțiunea reclamantei în partea ce ține de desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copiilor minori a fost admisă integral, instanța consideră necesar de a admite cererea reclamantei Baltag Raisa privind încasarea în beneficiul său din contul pârâtului Baltag Oleg a cheltuielilor de plată a taxei de stat și a taxei de timbru la înaintarea acțiunii, în mărime totală de 900 lei.

77. În temeiul celor expuse, călăuzindu-se de art. 37- 38; 74 -76 Codul Familiei în conformitate cu art. art. 238-241 CPC RM, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admit parțial cerințele înaintate de reclamanta Baltag Raisa către Baltag Oleg privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se desface căsătoria înregistrată între Baltag Raisa și Baltag Oleg la data de 12 decembrie 2015 în Bender, Republica Moldova, actul de căsătorie nr. 558.

La eliberarea certificatului de divorţ se încasează taxa în bugetul statului în mărime de 500 (cinci sute) cotă procentuală fixă, ce constituie 250 (două sute cincizeci) lei de la pîrîtul Baltag Oleg, scutind reclamanta de cheltuieli la plata taxei de stat.

Se determină domiciliul copiilor minori, *****, născut la ***** și *****, născută la *****, cu mama acestora, Baltag Raisa.

Se încasează de la Baltag Oleg în beneficiul lui Baltag Raisa pensia pentru întreținerea copiilor minori, *****, născut la ***** și *****, născută la ***** în sumă bănească fixă în mărime de 2500 (două mii cinci sute,00) lei lunar pentru fiecare copil, începînd cu data depunerii cererii în judecată, 17 mai 2024 și pînă la atingerea de către copil a majoratului. În rest, cerințele reclamantei se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la Baltag Oleg în beneficiul lui Baltag Raisa cheltuielile de judecată în mărime de 900,00 (nouă sute,00) lei, ce constituie cheltuieli pentru taxa de stat și taxa de timbru.

Se încasează de la pîrîtul Baltag Oleg în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2449,96 (două mii patru sute patruzeci și nouă, 96) lei.

Copia hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 zile de la rămînerea definitivă, se expediază la Serviciul Stare Civilă Varniţa.

Se explica părților că, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți se va schimba, instanța de judecată, luînd în considerație și alte circumstanțe importante, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere / să-l mărească sau să-l micșoreze/ sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Hotărîrea Judecătorească privind încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori urmează a fi executată imediat.

Se explică participanţilor la proces că, instanţa de judecată va întocmi hotărîrea integrală dacă ei, în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere.

Copia hotărîrii se expediază pîrîtului și intervenienților accesorii pentru informare.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender.

Președintele ședinței,
Judecător Plești Aurelia